

Toelichting BenW-adviesnota

Onderwerp: Aanpak Radicalisering en Jihadisme gemeente Beesel	Afdeling/team:	Algemeen Juridische Zaken, Voorlichting en Communicatie
	Afdelingshoofd:	Willemstein-Houbiers, F.M.E.
	Auteur:	Velden, van der J.L.S.
	Datum vergadering:	03 april 2017

1. Aanleiding

Door de opmars van Islamitische Staat in Irak en Syrië en de gebeurtenissen in Frankrijk, België en Duitsland, staan de onderwerpen radicalisering en jihadisme volop in de aandacht. Het nationaal dreigingsniveau is sinds 2013 'substantieel'. De kans op een aanslag tegen of in Nederland is reëel. Radicalisering is echter niet alleen een mondiaal en nationaal problemen. Het kan in elke gemeenschap, ongeacht grootte, cultuur of samenhang plaatsvinden. Van één enkele persoon kan een grote dreiging kan uitgaan en maakt het van belang om als gemeente waakzaam, alert, voorbereid en ingericht te zijn.

Rijk en gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de aanpak van radicalisering in het algemeen en jihadisme in het bijzonder. Naast repressieve maatregelen - zoals vervolging, (vooraf) afpakken van het paspoort en wetgeving om het staatsburgerschap te ontnemen - is een preventieve aanpak cruciaal. Gemeenten hebben daarin een prominente rol.

Radicalisering behoeft als thema nadrukkelijk aandacht.

2. Uitgangssituatie en doelstelling

Met de aanpak legt de gemeente een basis om risico's, die van radicalisering en jihadisme in het bijzonder uitgaan, te voorkomen, dan wel te verminderen. Daarmee dragen we bij aan het bevorderen van de objectieve en de subjectieve veiligheid.

De (sub)doelen van de aanpak zijn:

1. Het verminderen van de voedingsbodem voor radicalisering en het versterken van de weerbaarheid van kwetsbare personen.
2. Het vroegtijdig signaleren van radicaliseringsprocessen.
3. Het voorkomen van (verdere) processen van radicalisering en afreizen.
4. Voorbereid zijn op de terugkeer van vertrokken personen.

3. Rol gemeente en visie en strategie participatie

De gemeente pakt met dit plan haar (regie)rol op ten aanzien van de lokale preventieve aanpak van radicalisering en jihadisme. De gemeente kent haar inwoners en kan samen met partners (vroegtijdig) ingrijpen als personen of groepen zorgwekkend gedrag vertonen dat duidt op radicalisering. Daarnaast is het (blijvend) wegnemen van de voedingsbodem voor gewelddadige activiteiten een belangrijke opgave waar de gemeente, samen met partners, voor staat.

4. Toelichting

Voorgesteld wordt het plan 'Aanpak radicalisering en jihadisme, gemeente Beesel' vast te stellen. Met de in het plan beschreven uitgangspunten en maatregelen geeft de gemeente aan hoe zij in 2017 en verder invulling gaat geven aan het thema radicalisering.

Het plan is een uitwerking van in 2015 en 2016 op ambtelijk niveau geformuleerde uitgangspunten door de acht Noord-Limburgse gemeenten, te weten Mook en Middelaar, Gennepe, Bergen, Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo en Beesel.

Het plan is tot stand gekomen met inbreng van de politie, het Openbaar Ministerie en het Zorg- en Veiligheidshuis Limburg Noord.

Bij het opstellen van het plan is gebruik gemaakt van de door het Rijk beschikbaar gestelde expertise in de vorm van het 'Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme' (2014) en de 'Handreiking aanpak van radicalisering en terrorismebestrijding op lokaal niveau' (2014).

Afbakening en uitgangspunten

Knip in aanpak korte(re) en lange(re) termijn

In de aanpak ligt het accent op een aantal maatregelen die op korte(re) termijn te realiseren zijn, opdat tijdig signalen worden opgevangen en wordt voorkomen dat mensen (verder) radicaliseren.

Een lange termijn-oplossing voor radicalisering moet echter vooral komen van het sociaal domein. Activiteiten en voorzieningen op het terrein van wonen, welzijn, zorg, jeugdzaken, sport, werk en inkomen kunnen bijdragen aan het wegnemen van de voedingsbodem voor radicalisering. Binnen bestaand gemeentelijk beleid en bestaande netwerken en structuren gebeurt dit ook al (deels). Denk hierbij aan de inzet op voegsignalering van opgroei- en opvoedproblemen, het bevorderen van maatschappelijke- en arbeidsparticipatie, het tegengaan van voortijdig schoolverlaten, en de inzet van sociale wijkteams en team bewonersondersteuning/jongerenwerk etc. De vraag is of dit voldoende is. Indien op termijn blijkt dat het ontwikkelen dan wel intensiveren van preventief en duurzaam beleid binnen het sociaal domein noodzakelijk is, dan zal dat de expliciete aandacht van de diverse beleidsvelden vragen.

Aansluiten op bestaande structuren en voorzieningen

Bij de uitwerking van maatregelen wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij bestaande structuren en voorzieningen en zoveel als mogelijk lokaal gedaan wat lokaal mogelijk is.

Calamiteit

Helder moet zijn dat dit plan niet ingaat op de procedure c.q. afdoening van een calamiteit dat gerelateerd is aan radicalisering of jihadisme. In het geval van een calamiteit wordt de staande crisisorganisatie, waaronder de oranje kolom, operationeel.

Wat gaan we doen?

Op hoofdlijnen is de gemeentelijke (regie)rol ten aanzien van de aanpak van radicalisering onderverdeeld in taken op het gebied van preventie, detectie en interventie.

Preventie: Het voorkomen van radicalisering

Het voorkomen van radicalisering door het wegnemen, dan wel verminderen, van de voedingsbodem. Het bevorderen van de maatschappelijke weerbaarheid door voegsignalering van kwetsbare jongeren speelt daarbij een belangrijke rol.

Detectie: Het vroegtijdig signaleren van radicalisering

Het is zaak om radicalisering vroegtijdig te signaleren om ook vroegtijdig te kunnen ingrijpen. De gemeente heeft een signalerende rol want zij kent haar inwoners.

Interventie: Het aanpakken van radicalisering

Wanneer er bij iemand signalen zijn van startende radicalisering dan onderneemt de gemeente samen met partners actie om dit proces te verstoren. Wanneer iemand al is geradicaliseerd dan is veranderen of de-radicaliseren de laatste mogelijkheid. Ook dan zal worden ingegrepen om risico's te verkleinen.

Meer concreet vertaalt zich dit in de volgende acties en maatregelen:

We verkleinen de voedingsbodem voor radicalisering door middel van bestaand (duurzaam) gemeentelijk beleid en bestaande netwerken en structuren binnen het sociaal domein.

Denk hierbij aan de inzet op voegsignalering van opgroei- en opvoedproblemen, het bevorderen van maatschappelijke- en arbeidsparticipatie, het tegengaan van voortijdig schoolverlaten, en de inzet van sociale wijkteams en team bewonersondersteuning/ jongerenwerk etc. Het bevorderen van de maatschappelijke weerbaarheid door voegsignalering van kwetsbare personen speelt daarbij een belangrijke rol en betreft één van de speerpunten van het onlangs herijkte beleid maatschappelijke participatie.

We leggen structureel verbinding of intensiveren bestaande (vertrouwens)relaties met religieuze gemeenschap(pen) (zoals de imam en de moskee) en met culturele zelf-/minderhedenorganisaties, zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau en werken daarbij aan wederzijds vertrouwen.

We bouwen een netwerk op van sleutelfiguren uit de religieuze gemeenschappen en culturele zelforganisaties

Vanuit de gemeentelijke opgave om integratie en participatie te bevorderen van migranten en statushouders in het bijzonder, is eveneens de behoefte kenbaar gemaakt om vertrouwensrelaties en netwerken van sleutelfiguren op te bouwen. Voorgesteld wordt om deze actie vanuit de brede thematiek van integratie, participatie en veiligheid in te steken. Door de veiligheidsagenda gelijktijdig te verbinden met de maatschappelijke agenda kan het op te bouwen netwerk beter worden benut.

We werken aan bewustwording en deskundigheidsbevordering door middel van voorlichting en training van professionals van de gemeente en partners.

We kanaliseren signalen door het inrichten van een gemeentelijk meldpunt voor professionals.

Het meldpunt is bedoeld voor professionals met vragen, zorgen of concrete casussen over individuele gevallen waarbij (mogelijk) sprake is van een radicaliseringsproces. Hoewel het meldpunt primair bedoeld is voor professionals, kunnen ook besturen van de moskeeën, sleutelfiguren uit de religieuze gemeenschappen en culturele zelforganisaties (lokaal en bovenlokaal) en andere (landelijke, provinciale of regionale) meldpunten bij het gemeentelijk meldpunt terecht.

We zetten met partners een duidelijke lokale structuur op voor informatiedeling en maken daarover duidelijke afspraken met elkaar.

In geval van casuïstiek verstoren we radicaliseringsprocessen of zetten in op de-radicalisering door middel van een integrale persoons- en systeemgerichte aanpak in het Zorg- en Veiligheidshuis Limburg Noord

Waar nodig zetten we bestuursrechtelijke maatregelen in, al dan niet in combinatie met strafrechtelijke en zorgmaatregelen binnen een persoons- en systeemgerichte aanpak.

5. Toekomstvisie

Samenwerkende gemeente

Het plan is een uitwerking van in 2015 en 2016 op ambtelijk niveau geformuleerde uitgangspunten door de acht Noord-Limburgse gemeenten, te weten Mook en Middelaar, Gennep, Bergen, Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo en Beesel.

Het plan is tot stand gekomen met inbreng van de politie, het Openbaar Ministerie en het Zorg- en Veiligheidshuis Limburg Noord.

Opbouwen van vertrouwensrelaties en netwerken

In het kader van preventie en detectie wordt structureel verbinding gelegd of worden bestaande (vertrouwens)relaties met religieuze gemeenschap(en) en met culturele zelforganisaties worden geïntensiveerd. Tevens wordt een netwerk van sleutelfiguren opgebouwd.

Vanuit de gemeentelijke opgave om integratie en participatie te bevorderen van migranten en statushouders in het bijzonder, is eveneens de behoefte kenbaar gemaakt om vertrouwensrelaties en netwerken van sleutelfiguren op te bouwen. Voorgesteld wordt om deze actie vanuit de brede thematiek van integratie, participatie en veiligheid in te steken. Door de veiligheidsagenda gelijktijdig te verbinden met de maatschappelijke agenda kan het op te bouwen netwerk beter worden benut. Daarbij komt dat het niet altijd wenselijk is om verbindingen uitsluitend vanuit het veiligheidsvraagstuk aan te gaan. Termen als radicalisering en jihadisme kunnen als stigmatiserend worden ervaren.

6. Integrale afstemming

Niet van toepassing

a. Communicatief (denk aan: Gemeente Info, pers, website, klantenbalie en Apropos)

b. Financieel

Voor de lokale aanpak is geen (structureel) bedrag gereserveerd in de begroting. Kosten dienen primair vanuit het bestaande budget gedekt te worden. Mocht blijken dat de kosten niet door de reguliere budgetten kunnen worden gedekt, dan zal een collegevoorstel worden ingediend.

Als het gaat om bovenlokale activiteiten zoals trainingen en voorlichtingsbijeenkomsten dragen gemeenten naar rato van het aantal inwoners bij aan de kosten.

Venlo heeft namens de Noord-Limburgse gemeenten door tussenkomst van gemeente Maastricht bij het NCTV versterkingsgelden aangevraagd. Deze gelden worden door het Rijk verstrekt in het kader van het intensiveren van preventieve maatregelen op lokaal niveau en dan met name op het lokaal bevorderen van deskundigheid en het creëren van netwerken. Van de NCTV is nog geen beschikking ontvangen.

c. Juridisch

d. Collegeprogramma

e. Risico's

7. Voorstel / advies

1. Het plan 'Aanpak radicalisering en jihadisme, gemeente Beesel' vast te stellen.
2. Akkoord te gaan, om uitvoering te geven aan het plan 'Aanpak radicalisering en jihadisme, gemeente Beesel'.
3. Het leggen van een structurele verbinding met religieuze gemeenschappen en met culturele zelforganisaties en het opbouwen van een netwerk van sleutelfiguren in te steken vanuit de brede thematiek van integratie, participatie en veiligheid
4. Bijgevoegde raadsinformatiebrief vast te stellen en te verzenden aan de gemeenteraad